

EL MICALET GALÀCTIC

Propostes didàctiques Bernat, un científic enamorat

Elaborades per Josep Millo

BERNAT, UN CIENTÍFIC ENAMORAT

D E S C R I P C I Ó

Autor: *Pep Castellano*

Dibuixos: *Jorge del Corral*

Edicions Bromera / Alzira, 2010

Col·lecció: «EL MICALET GALÀCTIC», núm. 152

Format: 13 × 20,5 cm, 128 pàg.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: a partir de 10 anys.

Marta està enamorada de Marc, el davanter del seu equip de futbol, però aquest està per Carla Caradenina; en canvi, Donat Pesat, porter de l'equip rival, sospira perquè Marta li dedique tan sols un somriure. D'altra banda, Bernat, un científic que prepara unes pocions d'efectes estranys en les persones, anhela que Maria, la mare de Marta, torne a mirar-lo amb els ulls de quan eren joves i compartien sentiments ben tendres. En fi, un relat divertit i interessant fins a l'última pàgina, i que no presenta cap dificultat lèxica ni conceptual.

RESUM ARGUMENTAL

La visita casual de Marta al laboratori de Bernat desencadena una allau d'embolics quan, en un descuit del científic, Marta es pren una poció mitjançant la qual pensa que aconseguirà que Marc s'enamore d'ella. Però el que realment pren és una dosi de Poció de Publicitat Total, que fa que les persones, en veure una propaganda, experimenten les mateixes sensacions que els personatges de la publicitat.

A partir d'aquell instant, Marta actua d'una manera descontrolada cada vegada que veu un anunci pel carrer o per la televisió.

En adonar-se'n, sa mare responsabilitza Bernat de les reaccions inexplicables de la seua filla, i aconsegueix que la policia el tanque al calabós. Marta no entén aquella reacció fins que descobreix a casa una foto de sa mare i Bernat junts, quan eren joves. L'endemà, Marta i el seu company Donat Pesat, enamorat de la xica, acudeixen a la casa del científic per a intentar trobar proves que demostren que és innocent. Però, a més, Marta pretén beure la PAU per aconseguir que, d'una vegada, Marc es fixe en ella. Donat Pesat també la pren per conquistar l'amor de la seua companya. Bernat ix lliure de càrrecs i els troba a sa casa. Aleshores, els convida a berenar i els ajuda amb les lliçons de matemàtiques, amb tal destresa que acorden repetir la lliçó l'endemà. Més tard, quan Bernat es troba amb Maria, la mare de Marta, la convida perquè acompanye la seua filla i estiga present durant la següent sessió d'estudi. El cor de Maria comença a ablanir-se i a experimentar cap a Bernat les mateixes sensacions dolces de quan eren joves. Marta, per la seua banda, es desenamora de Marc i s'adona que Donat no és tan pesat com creia en un principi. Pot ser que la poció amorosa hi haja tingut alguna cosa a veure?

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

L'amor, l'estima i l'amistat fonamenten l'argument, entre divertit i tendre, d'aquesta novel·la. Coherent amb els interessos dels lectors infantils a qui va dirigida l'obra, aquests hi trobaran els diversos sentiments que genera la vida diària en les persones menudes i les grans: empatia, amors incipients, amors retrobats, desamors, etc.

Barrejat en aquesta trama argumental, també hi ha els prejudicis socials per l'aparença física d'algunes persones, la seua manera de

ser o, fins i tot, les seues aficions, origen de conductes intolerants i discriminatòries. D'altra banda, hi ha l'humor que dinamitza la història i la ironia amb què l'autor tracta algunes situacions, sense oblidar la tendresa amb què les envolta. La idea subjacent al llarg de l'obra posa en relleu que les relacions entre persones cal assentar-les sobre el seny i el respecte a la diversitat i la diferència.

Juntament amb als temes anteriors, s'hi poden trobar altres subtemes o centres d'interés, com ara:

- L'interés per la ciència i l'afany per investigar i experimentar.
- La convivència pacífica i el respecte entre el veïnat d'un poble, barri o ciutat.
- La importància de l'estudi i la preparació com a mitjà per al progrés personal i intel·lectual.
- El treball com una manera de realitzar-se les persones.
- La cura dels animals domèstics i del conreu d'un hortet o un jardí amb plantes ornamentals.
- La prevenció i la cura a l'hora d'ingerir aliments o productes sense les garanties sanitàries corresponents.
- La valoració del joc i l'esport com una manera de relacionar-se i compartir experiències col·lectives.

L'AUTOR

Pep Castellano (Albocàsser, l'Alt Maestrat, 1960) treballa com a tècnic de formació de la Generalitat Valenciana. Ha publicat diverses obres de literatura infantil i juvenil, entre les quals es poden esmentar *L'herència dels càtars* (Premi Samaruc 2001), *Ferum de silenci* (Premi Enric Valor de narrativa Juvenil 2004), *Els Pirates no ploren* (Premi Carmesina 2008). Amb *Bernat, un científic enamorat*, va guanyar el XIV Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre 2009.

L'IL·LUSTRADOR

Jorge del Corral va nàixer a Jaca i estudià Belles Arts a Barcelona, on viu actualment. Al llarg de la seua vida professional ha anat desenvolupant la tasca d'il·lustrador alhora que minvava la vocació de pintor. Durant uns quants anys, ha combinat la il·lustració amb l'educació artística en escoles i centres d'expressió plàstica a Barcelona. Com a il·lustrador és conegut, principalment, per treballs com *La costurera del sonido*, guanyador del I Concurs de Contes Musicals (Sieteleguas Ediciones), *La gaviota y el faro* (Sieteleguas Ediciones), *The adventurous puppy Inuka* (Fundació d'Estudis Nord-americans), *El cetro del rey Escorpión* (Ed. Molino) i, darrerament, *Los fabricantes de montañas*, Premi Lazarillo 2009.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

La importància de la lectura en l'edat escolar requereix alliberar-la de qualsevol intenció que no siga la d'aconseguir el plaer per si mateixa i, en algun cas, posar en relleu els valors literaris, socials, cívics, etc., que conté. Aquesta consideració facilita l'equilibri entre el gust de llegir i l'aprenentatge dels continguts del currículum escolar. Pot ser que aquesta siga la recepta més segura per aconseguir que els alumnes esdevinguen també lectors.

Les iniciatives en el camp de l'animació lectora contribueixen a aconseguir que els alumnes consideren la lectura com una activitat lúdica, lluny d'una obligació imposada. No cal dir que aquesta concepció de la lectura és compartida tant pel professorat com per aquells que fan animació lectora i que posen en pràctica diverses estratègies i activitats engrescadores dissenyades específicament per als lectors joves.

Les propostes didàctiques que presentem s'han elaborat pensant en un ús escolar i col·lectiu del llibre i, òbviament, no

n'escoten totes les possibilitats d'exploració. Atesa la diversitat de l'alumnat de l'aula, és possible que alguna d'aquestes activitats siga més adient que no una altra, bé pel contingut o bé pel nivell de comprensió desigual de cada alumne, raó per la qual recomanem fer-ne una selecció o adaptació.

Amb la finalitat d'interessar i motivar l'alumnat a llegir el llibre, podem preparar una sèrie d'activitats per a fer-les abans de començar a llegir, mentre el lligem i després de llegir-lo, a banda de les que hi ha en les propostes de treball. En el moment de la presentació, analitzarem i comentarem els elements externs de la novel·la: títol, il·lustració de la coberta, resum argumental, col·lecció, etc., i farem preguntes per a establir hipòtesis sobre el contingut de la narració: «A qui representa el personatge de la coberta?», «Quins rols deuen tenir dins de la novel·la?», «Quin experiment deuen estar preparant?», «Què creuen que intenta aconseguir?», «Quins altres personatges hi apareixeran?...»

El criteri de compartir la lectura a l'aula i a casa pareix el més recomanable perquè, d'una banda, pot facilitar la lectura col·lectiva, seguida de comentaris i preguntes que centrarien l'argument i crearien un espai comú de comprensió; i, de l'altra, la lectura a casa pot servir per a respectar el ritme individual de cada alumne, alhora que ofereix la possibilitat d'implicar la família en el pla lector.

Mentre lligem el llibre, podem organitzar diverses activitats que agraden als alumnes i que els motiven a endinsar-se en el contingut de l'obra. En aquest sentit, podem suggerir les següents:

- Elaborar un diccionari visual. Els alumnes, per grups, poden seleccionar les paraules per a formar el diccionari, que adoptarà el format que més els agrada. És una manera diferent d'aprendre paraules noves.
- Dramatitzar seqüències. Podem ajudar-los a adaptar el text d'alguns passatges del relat al llenguatge teatral perquè el representen.

- Il·lustrar algun capítol en forma de còmic o de vinyeta única, amb el peu corresponent.
- Fer un resum oral de la part que han llegit, en començar cada sessió de lectura col·lectiva a l'aula.

Després de llegir el llibre, poden continuar amb les activitats de les propostes de treball, o amb unes altres que considerem adients per al nostre alumnat, entre les quals suggerim aquestes:

- Elaborar una entrevista a algun personatge.
- Recollir la informació que apareix sobre l'alqueria de Bernat i dibuixar-ne les diferents dependències: jardí, sala, laboratori, etc.
- Treballar les actituds positives, subratllant les mostres d'amistat i tolerància, que acaben imposant-se sobre unes altres de negatives.
- Valorar la història narrada i la tècnica de l'autor, que recorre al relat en paral·lel dels dos protagonistes.

Finalment, cal no oblidar que les activitats que ací hi ha plantejades són per a fer-ne ús preferentment a l'aula, i que és tasca del professional decidir quines són adequades per al grup-classe o per al moment del curs en què es llig el llibre.

*SOLUCIÓ D'ALGUNES DE LES ACTIVITATS
COMPLEMENTÀRIES PROPOSADES*

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 2

Al principi de la novel·la, Marta està enamorada de Marc.	V
Marta beu la PPT creient que està bevent la PAU.	V
Donat juga en el mateix equip que Marta.	F
A Carla també li diuen Carla Bocadaram.	F
A Bernat sempre li ha agradat ballar.	F

SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT NÚM. 3

ACCIÓ	LLOC
Marta pren la poció PPT	al laboratori de Bernat
La policia deté Bernat	davant de la casa de Marta
Marta furta el patinet a Joanet	al pati de l'escola
Xispa hi viu mentre Bernat està al calabós	la protectora
Bernat ompli els bidons d'aigua	la font
Bernat compra pastissos de carabassa	el forn de Donat

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 4

Hola, Marta! Vols una Light Cookie Chocolate?

Carla Caradenina

Au vinga, Maria, per favor! Es va tirar a posta dins de l'àrea! Jo, li hauria tret una targeta roja.

Teresa, la tia de Marta

Xe, mamà, encara portes les malles posades!

Marta

No el pot deixar uns quants dies més a la garjola, senyor jutge?

Maria

SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT NÚM. 6

–A quin moment de la novel·la correspon?

Quan Donat i Marta estan al laboratori de Bernat i baix els efectes de la PPT es posen a ballar en veure la primera propaganda al televisor.

–Quins personatges hi prenen part?

Donat i Marta

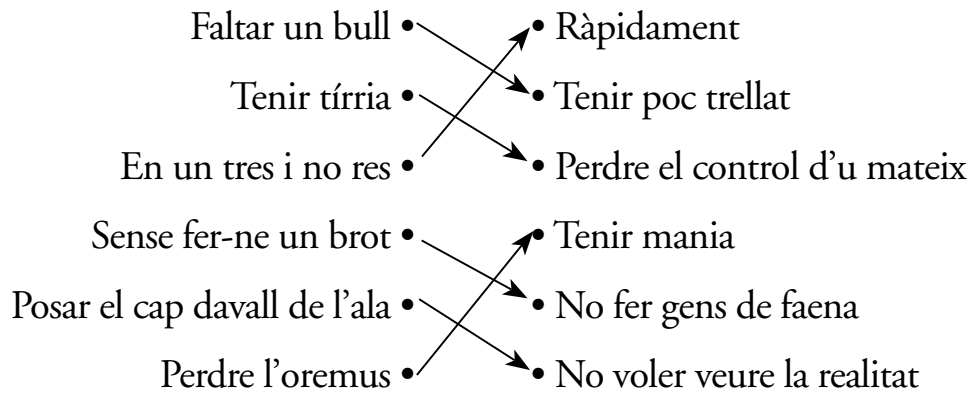
–On es troben?

Al laboratori de Bernat

–Per què hi ha anat?

Per quatre motius: donar de menjar a Xispa, buscar alguna cosa per demostrar la innocència de Xispa, aconseguir un antídoto permanent per a la PPTi beure'm la PAU per recuperar Marc Carabajoca.

SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT NÚM. 8

SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT NÚM. 9

- A. Fleming – penicil·lina
- J. Gutemberg – impremta
- A.G. Bell – telèfon
- B. Franklin – parallamps
- T. Edison – bombeta elèctrica

SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT NÚM. 11

Bernat i Marta

SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT NÚM. 12

caràmel	al·lèrgia
hospital	formatge
entrepà	acrobàcies
carabasses	urgències
decepció	experiment
públic	àrbitre

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 15

T	R	E	B	P	P	J	G	F	C	S
C	A	R	A	D	E	N	I	N	A	R
W	R	T	P	L	S	Q	E	R	R	T
S	D	D	G	K	A	Z	X	C	A	P
V	C	B	N	M	T	R	E	W	B	L
Z	X	D	S	A	T	R	U	P	A	H
M	B	V	F	G	H	J	U	K	J	G
A	S	X	F	R	E	C	V	V	O	F
Z	C	F	R	E	W	Q	A	J	C	X
V	B	B	O	C	A	D	A	R	A	M

SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT NÚM. 17

- Qui és el personatge que hi apareix? Bernat
- Quina és la situació que representa? quan la policia es va emportar emmanillat a Bernat

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

* L'editorial autoritza la reproducció d'aquestes propostes de treball amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen.

A) FITXA DEL LLIBRE

TÍTOL DE L'OBRA:

AUTOR:

DIBUIXOS DE:

EDICIONS BROMERA, SL

COL·LECCIÓ: NÚM.:

1. El tema d'una novel·la és la idea que l'autor vol transmetre al lector i que desencadena les accions més importants. Segons això, quin és per a tu el tema de *Bernat, un científic enamorat*?

- Els companys i companyes d'escola.
- Les professions.
- Els laboratoris d'investigació.
- L'amor entre les persones.
- La publicitat.

2. Recorda i anota.

–El nom dels dos protagonistes d'aquesta història.

.....

–El nom d'altres personatges de l'obra que, segons tu, també són importants.

.....

.....

3. Quin personatge d'aquesta història t'agradaria interpretar si es tractara d'una obra de teatre? Per què?

.....

.....

.....

.....

4. Contesta.

–Quin és l'esport preferit de la mare i la tia de Marta?

.....

–Per què va Marta a l'alqueria de Bernat?

.....

–En què treballen els pares de Donat?

.....

–Quin nom té la mascota de Bernat?

.....

5. Quin és el moment de la narració que més t'ha agradat? Escribeu el títol del capítol i explica breument el que hi ocorre.

.....
.....
.....
.....
.....

6. Si hagueres de recomanar aquesta novel·la a algú, què li explicaries?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

B. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. Copia cada sigla davant de l'invent a què correspon.

PPT / TRÀFEC / REFRESC / SOFÀ / PAU

.....	Recipient Especialment Fantàstic de Refrescar Econòmicament Sense Consum
.....	Poció de l'Amor Universal
.....	Seient Optimitzat per a Festejar Amorosament
.....	Transport Ràpid per a Aigua de la Font Ecològic i Canyer
.....	Poció de la Publicitat Total

2. Aquests enuncisats són vertaders o falsos? Demostra que has llegit el llibre.

Al principi de la novel·la, Marta està enamorada de Marc.	
Marta beu la PPT creient que està bevent la PAU.	
Donat juga en el mateix equip que Marta.	
A Carla també li diuen Carla Bocadaram.	
A Bernat sempre li ha agradat ballar.	

3. Tria el lloc on s'esdevé cada acció i anota'l en la casella que corresponga.

davant de la casa de Marta / al laboratori de Bernat /
la protectora /al pati de l'escola / el forn de Donat / la font

ACCIÓ	LLOC
Marta pren la poció PPT.	
La policia deté Bernat.	
Marta furta el patinet a Joanet.	
Xispa hi viu mentre Bernat està al calabós.	
Bernat ompli els bidons d'aigua.	
Bernat compra pastissos de carabassa.	

4. Escriu els noms dels personatges que diuen aquestes frases.

Hola, Marta! Vols una Light Cookie Chocolate?

.....

Au vinga, Maria, per favor! Es va tirar a posta dins de l'àrea! Jo, li hauria tret una targeta roja.

.....

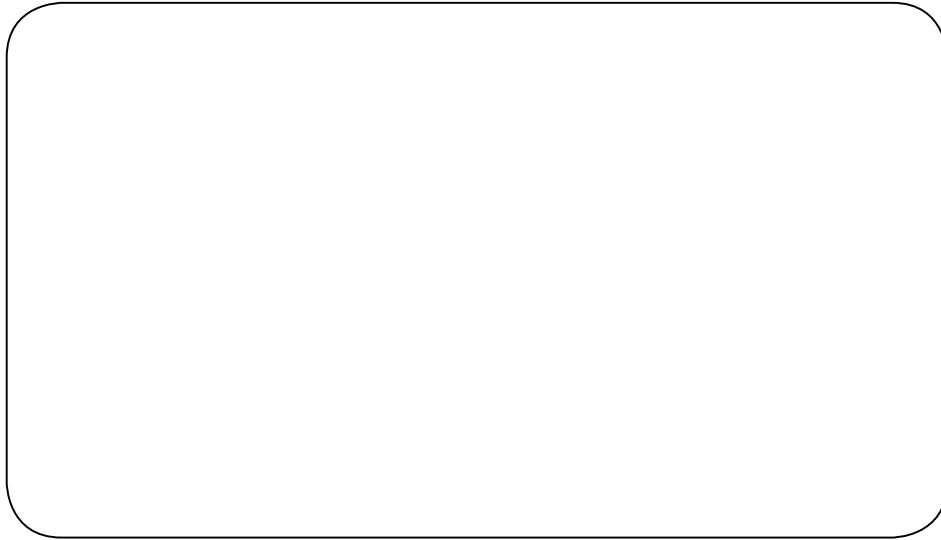
Xe, mamà, encara portes les malles posades!

.....

No el pot deixar uns quants dies més a la garjola, senyor jutge?

.....

5. Tria un dels personatges que no apareixen il·lustrats a la novel·la i dibuixa'l.

6. Observa la il·lustració i contesta:

–A quin moment de la novel·la correspon?

.....

–Quins personatges hi prenen part?

.....

–On es troben?

.....

–Per què hi ha anat?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

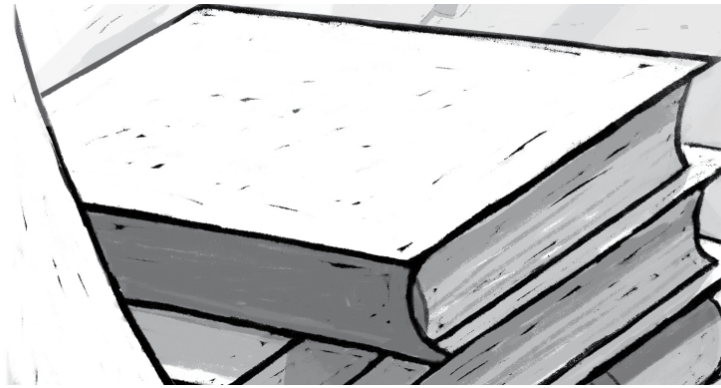
7. Inventa dos possibles títols per a la novel·la, i explica per què els has triat.

Títol 1:

.....

Títol 2:

.....

8. En el llibre apareixen unes quantes expressions o frases fetes. Relaciona aquestes amb el que signifiquen.

Faltar un bull •	• Ràpidament
Tenir tírria •	• Tenir poc trellat
En un tres i no res •	• Perdre el control d'u mateix
Sense fer-ne un brot •	• Tenir mania
Posar el cap davall de l'ala •	• No fer gens de faena
Perdre l'oremus •	• No voler veure la realitat

9. Els científics i els inventors han contribuït a millorar la nostra vida. Relaciona cada personatge amb un invent o descobriment científic. Pots consultar una enciclopèdia.

J. Gutenberg / A. G. Bell / A. Fleming /

T. Edison / B. Franklin

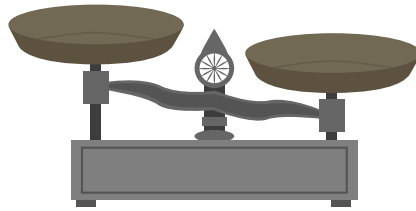
- → penicil·lina
- → impremta
- → telèfon
- → parallamps
- → bombeta elèctrica

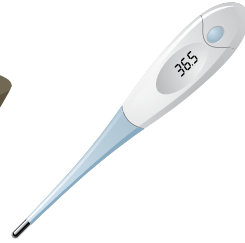
10. Els científics necessiten material de laboratori per a portar a terme les seues investigacions. Completa els noms d'aquests aparells amb les vocals que falten.

m.....cr.....sc p.....

b.....l.....nç.....

t.....rm.....m.....tr.....

pr.....v.....t.....

.....nc.....n.....d.....r

11. Marca l'opció adient i completa la frase.

Els narradors de Bernat, un científic enamorat, són.....

Marc i Carla

Bernat i Marta

Bernat i la mare de Marta

Marta i Donat

12. Posa l'accent ortogràfic a les paraules que calga.

caramel

al·lergia

hospital

formatge

entropa

acrobacies

carabasses

urgencies

decepcio

experiment

public

arbitre

13. Marta, sa mare i la tia Teresa són molt aficionades al futbol, però, ho eres tu? Demostrea els teus coneixements i escriu la paraula que corresponga davant de cada definició.

alineació / àrbitre / mans / penal / córner

.....: persona encarregada de dirigir un partit i fer complir el reglament.

.....: llista de jugadors d'un mateix equip que disputen un partit.

.....: servei de baló que s'efectua des d'algun dels quatre angles del camp de joc.

.....: falta intencionada en tocar la pilota amb la mà o el braç.

.....: tir lliure directe a la porteria contrària sense més intervenció defensiva que la del porter.

14. Bernat té una gosseta que no lladra per la nit, però... saps quins animals fan els sons següents? Escriu-ne els noms que corresponga i fes una frase amb cadascun.

lladrar → gos. La gosseta de Bernat de nit no lladra.

piular →

renillar →

cloquejar →

mugir →

udolar →

15. Troba en aquesta sopa de lletres els altres noms (o malnoms) amb què són anomenats quatre personatges de la novel·la.

T	R	E	B	P	P	J	G	F	C	S
C	A	R	A	D	E	N	I	N	A	R
W	R	T	P	L	S	Q	E	R	R	T
S	D	D	G	K	A	Z	X	C	A	P
V	C	B	N	M	T	R	E	W	B	L
Z	X	D	S	A	T	R	U	P	A	H
M	B	V	F	G	H	J	U	K	J	G
A	S	X	F	R	E	C	V	V	O	F
Z	C	F	R	E	W	Q	A	J	C	X
V	B	B	O	C	A	D	A	R	A	M

16. Cada capítol del llibre va introduït per un redolí, una frase en dues línies que rima. Imagina que hi haguera més capítols, amb els arguments que s'indiquen, i inventa'n redolins explicatius.

–La mare de Marta se'n va a treballar com a ballarina a Rússia.

.....

–La tia Teresa troba un xicot molt atractiu.

.....

–Marta fitxa per un equip de futbol molt important.

.....

17. Observa aquestes il·lustracions extretes del llibre i respon a les preguntes.

–Qui és el personatge que hi apareix?

–Quina és la situació que representa?

–En quin moment de la narració s'esdevé? Què ha passat abans? Què passa després?

–Qui és el personatge que hi apareix?

–Quina és la situació que representa?

–En quin moment de la narració s'esdevé? Què ha passat abans? Què passa després?

18. Imagina que Pep Castellano, l'autor d'aquest llibre, visita la teua escola. Anota dos preguntes que li faries.

.....
.....
.....
.....

19. Encercla la paraula o les paraules que més bé descriuen la novel·la.

avorrida

difícil

extensa

interessant

divertida

entretinguda

Propostes didàctiques referides al llibre
Bernat, un científic enamorat (ISBN: 978-84-9824-648-3)

© Edicions Bromera, SL
Polígon Industrial I - 46600 Alzira
www.bromera.com

© Josep Millo Vallés, 2010
© Dibuixos de Jorge del Corral, 2010